

d'empreses que saben aprofitar la confrontació política per crear-se un confortable paraigües on aixoplugar-se.

L'experiència negativa que s'acaba de descriure, pretén servir d'advertència sobre la vulnerabilitat dels poders públics enfront un cert tipus de pressions, notablement de l'àmbit autoqualificat com «cultural». Episodis similars es donen en d'altres llars o d'altres sectors com la indústria cinematogràfica —o en general audiovisual—, l'esport, etc. Però no tota la promoció descrita de la indústria de la moda quedà en fum: Barcelona aconseguí consolidar-se com la capital en el referent a la moda nupcial, per exemple, amb uns salons i una passarel·la que són referència mundial en el sector. Igualment, amb posterioritat, esdeveniments com el Bread & Butter, o l'emergència de barris comercials especialitzats com el Born, han demostrat, sense necessitat de cap subvenció, que la marca Barcelona té un prestigi i potència que explica perfectament l'èmfasi que es posà en la seva defensa.

2.5 Els sistemes client-proveïdor

Un sistema productiu modern i evolucionat no està constituït per un conjunt d'empreses aïllades i independents. Al contrari, una bona part de l'eficiència de les empreses es deriva de la seva interacció amb el teixit industrial i prestador de serveis que les acompanya. Aquest fenomen, identificat des dels mateixos orígens de la ciència de l'economia, ha tingut diferents enunciats i noms al llarg dels anys i la seva importància no ha disminuït sinó que ha crescut amb les majors facilitats de comunicació, de difusió de la informació i de rapidesa del transport.

Tot el que s'ha escrit en les últimes dues dècades sobre els anomenats clústers no és més que una nova formulació —segurament molt operativa i pràctica— del mateix fet.

Una part important d'aquestes interaccions sinèrgiques entre empreses —que intercanvien productes i serveis— són les relacions client-proveïdor més o menys estables. És més, les inversions estrangeres més intel·ligents acostumen a analitzar —com element important en l'elecció

de les ubicacions on invertir— la qualitat i eficàcia dels sistemes productius locals precisament a aquests efectes. Sens dubte, també, la qualitat i l'eficàcia del conjunt del sistema productiu local són decisives per la competitivitat de les empreses autòctones.

A continuació es mencionaran les accions que es van emprendre, per millorar el funcionament concret de sistemes de proveïdors d'indústries especialment sensibles i dependents d'aquest mecanisme. En primer lloc, ens referim als grans fabricants d'automòbils presents al territori de Catalunya. Amb aquests fabricants s'establiren acords per ajudar als seus proveïdors a aplicar les tècniques de control de qualitat requerides pels seus sistemes de proveïment i així millorar l'eficiència del conjunt que en darrer terme és l'única garantia —si de garantia es pot parlar— del manteniment de la relació client-proveïdor.

La metodologia d'anàlisi i de treball amb els clústers per la definició de polítiques públiques ha estat una eina pionera utilitzada a Catalunya, i amb un gran èxit. Té l'avantatge de què a més aflora molts problemes que molt sovint no tenen res a veure amb les administracions, sinó amb les pròpies empreses o la manera com es relacionen. Aquest important bagatge ha estat àmpliament documentat,²³ i per això no cal estendre'ns al respecte, si bé no podem deixar de citar aquest instrument com un dels més recomanables per a qualsevol administració.

Per finalitzar aquest apartat, i a títol de resum sintètic, cal destacar que l'excel·lència en els processos industrials i més en general, l'excel·lència en la gestió de les empreses no fou un luxe, era una necessitat, per una societat avançada que havia de seguir generant progrés, treball i més benestar pels seus ciutadans. Catalunya disposa, com s'ha

23. Veure per exemple: CONEJOS, J., *et al*, «Canvi estratègic i clústers a Catalunya» Generalitat de Catalunya, Papers d'Economia Industrial 7, Barcelona (1997); CEAM «La subcontractació industrial a Catalunya» Generalitat de Catalunya, Papers d'Economia Industrial 13, Barcelona (2000); HERNÁNDEZ, J. M., *et al*, «Mapa dels sistemes productius locals industrials a Catalunya» Generalitat de Catalunya, Papers d'Economia Industrial 21, Barcelona (2005); VILADECANS, E., *et al*, «La localització geogràfica de la Indústria a Catalunya. El paper de les economies d'aglomeració» Generalitat de Catalunya, Papers d'Economia Industrial 22, Barcelona (2006), etc.

dit en diverses ocasions, d'un fort esperit emprenedor que ha estat la seva principal font de prosperitat en el passat, però és indispensable que aquesta característica sigui cultivada per tots els agents actius de la societat, des de les famílies al govern, passant per tots els estaments de l'anomenada societat civil, l'escola —que hauria de transmetre una actitud positiva davant l'activitat empresarial— i les universitats en la seva activitat de formació superior. En aquest sentit es pot esmentar que dues de les millors escoles d'administració d'empreses del món són a Barcelona, ambdues són privades i foren fundades el 1958. Aquest és un exemple d'actuació de la societat civil que sens dubte ha tingut una influència decisiva en la qualitat de les nostres empreses i per tant en el nostre present i en el nostre futur.